

ოქის აზრები

აზრის ბრძოლის ველიდან

მის ბერლინის გაზეთში („ზირის პენტობაში“) დაბეჭდილია შემდეგი დეპეშა 10 ივლისს პეტერბურლიდან გაგზავნილი:

„ღენერალ-ადიუტანტმა ლორის-მელიქოვმა მიატოვა თავის ჯარით შარგეთის ბანაკი და მურჟი-ღარაში გამაგრდა. ახლად გამოგზავნილი რუსეთიდან მე-40 დივიზია, რომლის სარდლადაც დანიშნულია ღენერალ-მაიორი შატილოვი, მოვიდა ბაშკა-დიკლარში. ღენ. მაიორმა ჰავკავაძემ თავის ლეესტინის ცხენოსანი ბრიგადით დაიჭრა სუბოტანი. რუსის სალდათები ძალიან გაბრაზებული არიან, რომ ოსმალოს ჯარი იმათ არ ზოვავს და ამის გამო ესენიც, საცხელიში ჩაიდგნენ ოსმალოს სალდათს, უწყალოდ ხოცენ. მე მითხრეს, რომ ვითომ მუსსა-ფაშა შუნდუზოვის ძმა თვითონ ოსმალოს სალდათებს მოეკლასო.“

„ქელნის ბაზეთში“ 12 ივლისს იწერებინ სტამბოლიდან, რომ მცირე აზიაში ერთი ნაწილი რუსის ჯარისა არტანანდამ ოსთისისაკენ მიდისო.

ამას წინათ ჩვენს გაზეთში იყო მოხსენებული, რომ სტამბოლიდან არტანანისაკენ ახალი ჯარები წამოუყვანია აღრინდელ არტანანის ფაშას. რუსის ჯარებიც ახლად გაგზავნეს ამას წინათ იქითკენვე; ასე რომ საფიქრებელია ამ მოკლე ხანში არტანანთან რუსისა და ოსმალოს ჯარს შუა შეტაკება მოხდება, რადგან მუხთარ-ფაშას გადაწყვეტალად უთქვამს, რომ მცირე აზიაში ატყერთი რუსი არ უნდა დარჩესო.

გაზეთის „Голос“-ის მცირე აზიელი კორრესპონდენტი შემდეგ სტრიქონებს იწერება ბაიანეთის ხელ-მეორედ რუსის ჯარისაგან აღების თაობაზედ:

„ღარწმუნებით მე მითხრეს აქ, რომ როგორც შრენის ატრიადი (ტერ-ლუკასოვის) მოშორდა ბაიანეთს, იმ წამსვე დიდ-ძალი ცხენოსანი ჯარი ჩერქესებისა და ქურთებისა მიადგნენ ამ ქალაქს, დაიპყრეს და რაც მცხოვრებლები იყო, სუყველა ამოაწყვიტესო.“

შემდეგ ეს ჯარი შემოესაფრა თვითონ ბაიანეთის ციხეს (ციტადელს), სადაც დაყენებული იყო ორი ათასამდინ ჩვენი გარნიზონი. საშინელს მდგომარეობაში ჩავარდა ეს გარნიზონი: ოც-დასამის დღის განმავლობაში მუდამ დღე და ღამე მოუსვენარნი იყვნენ, რადგან ყოველ საათში თოფის-სროლა იყო და მტერი მიადგებოდა ხოლმე ციხეს.

„ეს კიდევ არაფერი: უბედურება ის იყო, რომ საკმელ-სასმელი შემოაკლდათ. ბოლოს იქამდინ მივიდა თურმე საქმე, რომ მკვდარი ცხენების აყროლებულ ხორცსა სჭამდნენ და სისხლ ნარევე წყალსა

სვამდნენ. შოველ დღე კაცებს უგზავნიდნენ ამ დროს ოსმალოს ჯარები, რომ დაგენბდით, დაგემორჩილეთ, ციხე დაგეთმეთო; მაგრამ გარნიზონი მაგრად იდგა და გადაწყვიტეს: ტყვედ დანებებას ის გვირჩევენია ყველანი დავიხოცეთო. მაართლაც, ნახევარი გარნიზონი დაიღუპა შიმშილისა და მტრის ტყვისაგან. იქედ-მიხდილები იყვნენ.

ამ დროს გაიწდა იმათ დასახსნელად ღენ. ტერ-ლუკასოვის ატრიადი, რომელმანც, როგორც გეცოდინებათ, 13,000 ოსმალოს ჯარი დაამარცხა და გაანთავისუფლა კიდევ ბაიანეთის გარნიზონი. ამბობენ, ამათ ადამიანის სახე აღარ ჰქონდათ, ისე იყვნენ წვალღებულნი შიმშილისა და უძილობისაგანო. დიდი ხანი გაივლის, სანამ ეს ბაიანეთიდან გამოყვანილი ჯარი კიდევ ბრძოლაში გამოდგება...“

მოსკვის ბრძოლის ველიდან

„მოსკოვის უწყებებში“ გადმობეჭდილია გაზეთის „პეშტის ლლოიდის“ ტელეგრამა, რომელიც გეაცნობებს, რომ კანცლერმა თ. ბარჩაკოვმა გამოუცხადა რუსეთის უცხო ქვეყნის ყველა ელჩებსა, რომ სრულიად უსაფუძვლოა ის ხმაო, ვითომც რუსეთს განზრახვა აქვსო, რომ ოსმალეთთან მორიგების თაობაზე მოლაპარაკება დაიწყოსო.“

ამის თაობაზე ერთი ნემეცური გაზეთი („ქელნის ბაზეთი“) ამბობს, რომ ჯერ მორიგებაზე ლაპარაკი მართლაც არ ადრე არისო, რადგან რუსებსა და ოსმალეთს შუა ნამდვილი ბრძოლა და გახურებული შეტაკება მხოლოდ ახლა იწყება და სანამ ერთი რომელიმე მხარე კარგათ არ გაიმარჯვებს, მანამ მორიგებაზე სჯა უდროეო არისო.

„რეიტერის სააგენტოში“ იწერებინ სტამბოლიდან 10 ივლისიდან, რომ ოსმან-ფაშის გამარჯვება პლენასთან მართლდება ძალიან და დიდი ზარალიც მოსელიათ რუსებსო. მეჰმედ-ალი-ფაშა გამოვიდა შუშოლიდან. რუსები, რომელნიც მიდიოდნენ ჟილიბოპოლისკენ, შეყენებული იყვნენ ოსმალებსგან; ასტყდა საშინელი ომი, რუსები დამარცხებული იყვნენ 12,000 ოსმალოს ჯარისაგან ძალოჭერაშთან, კაზანლიკის მახლობლად და მათ უკან დაიწიეს. რუსები ცდილობდნენ გადასვლას ღუნაიზე ლომპალანკასთან, მაგრამ უკან დაწეული იყვნენ ღობრუჯაში რუსები მიდიან სილისტრიაზედ.

აღრიპოლიდან ამავე „სააგენტოში“ სწერენ, რომ 18,000 კაცი სულიეიმან-ფაშის ჯარად გაგზავნილია იამბოლში და შნი-ზაგრაში. ღანარჩენი ჯარით სულიეიმან-ფაშა გამოვა 14 ივლისამდინ. აღრიპოლის სიმაგრეები გათავებულია და შეიარაღებულიო.

საქართველო

ლიურბი

* * * მუხრანთან ხილთან ახალ პაროზს აკეთებენ. თოკი მუხრანით ხილიდან პირ-და-პირ მტკვრის მეორე ნაპირზედ— რიყეზედ გავა.

უგ. ძასუმოვი, რომელსაც ეს პაროზი ხუთის წლის ვადით აქვს აღებული, გეპირდება, რომ ერთი რაღაც ჩინებული პაროზი იქნებაო, დიდი ფართო ეკიპაჟებიც კი გაივლიან ზედაო, ფოლადის მეთულის ორი თოკი იქნება გაბმულიო. ძალაქის გამგეობისაგან დამტკიცებულს პაროზაში, თუ არ ვცდებით, შემდეგი ფასია მოყვანილი პაროზზე გასელისათვის: ადამიანზე გასელა—2 კაპ, წვრილ-ფეხ საქონელზე—1 კაპ. და რქიან საქონელზე, ცხენზე და სხვა თითოზე 3 კაპ.

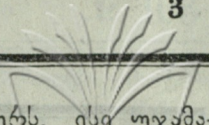
ქონტრაქტის ძალით, ეს პაროზი მომავალი წლის 1 იანვრისათვის უნდა იყოს მზათ; მაგრამ შეიჯარადრე ამ ვადაზე უფრო ადრე გაკეთებას გეპირდება.

* * * ზოგიერთი გულჩვილი მკითხველები ხშირად შემოგეჩივიან ხოლმე მზიდაე საქონლის ე. ი. ცხენებისა და ხარკამეჩის შეუბრალებელად მოპყრობაზედა. იქდენ ტვირთს უდებენო, რომ საზილლად შეუძლებელია, საქონელი ვარდებო და შემდეგ შოლტებითა და მათრახებით მიადგებიან და უწყალოდ სცემენო.

ამათ სანუგეშოთ შეგვიძლია გამოვაცხადოთ, რომ განსაკუთრებით ამ საქმისათვის, ე. ი. პირუტყვების დასაფარავად, ჩვენს ქალაქში ფუნდება ახალი საზოგადოება და იქნება ამ საზოგადოებამ რეგორმე შეუმსუბუქოს იმათ ეს მძიმე ხვედრი...“

* * * ბუშინაწინ სალამოს, 20-ს, ზოგიერთის თვითის სომხების მოთავობით, თვითისის ძრებაში (კლუბში) გამართული იყო სალამო-კონცერტი, ჩვენში გადმოსახლებულ ოსმალოს (მანის) სომხების სასარგებლოდ. ხალხი ბლომათ იყო; შესასვლელი ბილეთის ფასის (თითო კაცზე მანეთი) გარდა, ისეც აგროებდნენ ამ კეთილ საქმისათვის ფულისა, ასე რომ, როგორც ვითხრეს, 3,000 მანეთამდინ მოაგროვესო.

* * * ზაქათალიდან გეწერენ, რომ იქაურს ახლად-დანიშნულ ნაიბს ხალხი ძალიან ემადლიერებო. მა ხალხის თანაგრძობა, როგორც ჩვენი იქაური კორრესპონდენტი გეარწმუნებს, ყველაზე უფრო იმიტომ დაიმსახურა ამ ნაიბმაო, რომ იმას მოჰყავს სისრულეში ის კანონი, რომლის ძალითაც გლეხს უუწყალოდ და მსაზრდოებელი მიწა და აგრე-

თვე მიწის სამუშაო იარაღი არ გავსცილება ვალშია. ღვინდის ძალიან ადვილად იღებდა ხალხი ვალს ადვილობრივ სომხებისაგან, რადგან მამულს აძლევდნენ გარაოთ. მა დღეს, თუ ეს წესი შემოვიდა, ვალის აღება გაჭირდება, მართალია, მაგრამ მაგიერად მიწებიც შერჩება ხალხს. შინც იცის—თუ რამდენი ვალი და რაგვარი ვალი აქვს ხალხს—ის დაათვათებს ნამდვილად ამ ჩინებული განკარგულების სარგებლობასა, ასე გვეუბნება კორრესპონდენტი.

* * * საქათალიდამვე გვწერენ, რომ ეს ორი თვე იქნება, რაც აქეთკენ განსაკუთრებით ძნისაკენ წვიმები სრულებით არ მოსულაო.

სამღვდელმთავრის კრება თელავში
(ზაგრაძელება)

საჭიროა ზოგიხსენო ზოგიერთი მოთხოვნებიანი თელავის სასწავლებლისა, რომელიც მახსოვს, რო უფრო უკეთ გაიგოს მკითხველმა კრების სუსტი მოქმედება. აი ეს მოთხოვნებიანი:

- 1, პირველ დაწყებითი კლასის მეორე განყოფილების მასწავლებელს მოემატოს 100 მან.
 - 2, მართული ენის მასწავლებლისათვის 300 მ.
 - 3, მკიმიისათვის ჯამაგირი.
 - 4, სასწავლებლის შენობის შეკეთებისათვის ფული (ეს კი არ მახსოვს—რამდენია).
 - 4, მკანოსის ჯამაგირი.
 - 6, მზარეულის თანამშრომლის ჯამაგირი და 7, სხვა და სხვა მოულოდნელი ხარჯი.
- თუ აქ შეცდომა ვერაა რა, ბოდიშს ვითხოვ, რადგან სწორეთ აღარ მახსოვს.

ღიდათ ვსწუხვარ, რომ მკითხველებს ვერ ვაცნობებ დაწერილებით სჯას ყველა ამ მოთხოვნებებზე, რადგან, როგორც წინეთ ვსთქვი, ვერ ვეღირსე ყურის გდება გარდა ორიოდესი, რომლებიც ჩემის ყურით გაეგონე შორიდან და თვით მღვდლების ნაამბობისა.

პირველი წინადადება იყო მასწავლებლის ჯამაგირის მომატებაზე. ამასვე შეიქნა უმველებელი ყაყანი მღვდლებში, რომლიდანაც იქვე ყურისმგდებელიც ვერას გაიგებდა, არამც თუ შორიდან გაეგორამ კაცს. სოტახნის შემდეგ სხდომაში ჩამოვარდა საზოგადო სიჩუმე. ამდროს წამოდგა ერთი მღვდელი და დაახლოვებით ეს სთქვა:

— რადგან ჩვენ ღარიბი მღვდლები ვართ და ამოდენა შეძლება არა გვაქვს, რომ მასწავლებელს ყოველ წლივ ჯამაგირები უმატოთ, ამისათვის, ჩემი აზრით, უმჯობესი იქნება ეს მასწავლებელი ისევ წინანდელ ჯამაგირზედ დარჩეს და თუ არა სურს, გავიდეს. ამასთანავე უფრო სასარგებლო იქნება ჩვენთვისაც და სა

სწავლებლისათვისაც რომ ეს ორივე განყოფილება ერთ მასწავლებელს ჩავაბაროთ და ჯამაგირიც 700 მან. დაუნიშნოთ; დანარჩენი კიდე 300 მ. ამ მასწავლებლების ჯამაგირიდან სხვა და სხვა საქიროებისათვის მოვახმაროთ.

ეს აზრი თითქმის ყველას მოეწონა, რადგან იმათ ჯიბის სარტა იყო და იმას კი არ ფიქრობდნენ თუ რამოდენათ მავნებელი იყო ეს ყმაწვილებისათვის. მანა შესაძლებელია, რომ სამოცდაათ ყმაწვილს ერთმა მასწავლებელმა ასწავლო, ისიც პირველდაწყებით კლასში? პედაგოგია ამ შემთხვევაში ოცნე მეტის ნებას არ აძლევს, დიდი გაჭირება იქნება რომ 30 აიყვანოს. მაგრამ ჩვენ კი ვხედავთ ზევით ნაჩვენებ რიცხვიდან, რომ თითო მასწავლებელს მოსდის 35. მაშასადამე პედაგოგიურათ რომ გავშინჯოთ, არამც თუ უნდა მოვაკლოთ მასწავლებელი, არამედ ერთი კიდე უნდა მოუმატოთ, რომ ასწავლებელსაც გაუადვილდეს სწავლება და მოსწავლესაც სწავლა. მაშ რათ ემდურებიან ზოგიერთ მასწავლებლებს? იმისათვის რომ კარგად ვერ ასწავლიანო? მიხეზი რა არის? მიხეზი ყმაწვილების სიმრავლეა, რომლებსათვისაც მასწავლებელს ყური ვერ უგდება როგორც რიგია, ვერც სწავლისთვის და ვერც ქცევისათვის.

მაგრამ ჩვენ მღვდლებს ეს პედაგოგიური მოთხოვნები ვერ გაუგიათ და ამიტომაც თითქმის ყველამ ერთბაშათ წამოიძახა: „ძალიან კარგია, ასე იყოს!“

რით გათავდა საუბარი ამ ერთი მასწავლებელსა ზოკლებზე; დამტკიცეს ამ ერთი მღვდლის აზრი, თუ არა მე ეს სწორეთ არ ვიცი, რადგან თითონ დეტალებიც არეულათ ლაპარაკობდნენ, ზოგი „ჰოს“ იძახდა და ზოგი „არას“.

სხვათა შორის გამოისმა ხმა ქართული ენის მასწავლებელზე. ამასზედაც გაჩაღდა ბაასი; მაგრამ ნამდვილი კი არა გამოდიოდა არც თანხმობისა და არც უთანხმობისა. ამდროს ერთმა წამოსთქვა თავი აზრი, (რომელშიაც ამანაც „არა“ გაურია), რომ, რადგან ჩვენ იმდენა შეძლება არ გვაქონა რომ სხვასაც და ქართულის მასწავლებელსაც 300 მ. ვაძლიოთო, ამისათვის, ჩემ ფიქრით, უმჯობესი იქნება, რომ წერისა და გალობის მასწავლებელსა ესთხოვოთო, რომ ქართულე ენაც იმან ასწავლოსო და ჯამაგირი 200 მ. დაუნიშნოთო.

ამასზედაც ყველანი სიხარულით დასთანხმდნენ და თვით მასწავლებელმაც თანხმობა გამოაცხადა. იღარდოს ეკანომმა, რომელსაც ხუთი თუმანი ჰქონდა ჯამაგირი, ესეც წაართვეს და ქართული ენის მასწავლებელს მისცეს, ეკანომს კი

გამოუცხადეს: „თუ გსურს, ესე უჯამაგიროთ ემსახურო.“ მანამდე სხვა უჯამაგიროთ ვინც მოუყუთა, მჭიდრებს, არავენ! ჯერ ამ ხუთი თუმნითაც არავენ მოუყუთ ხეირინი, არამც თუ—უჯამაგიროთ. ახლანდელი ეკანომიც თუ ემსახურებოდა ამ ცოტა ჯამაგირით პირველი, იმისათვის რომ სამღვდლოებას პატივსცა და მეორეთ ახლო იყო ამ სასწავლებელზედ და ყოველთვის შეეძლო დაეხენდა ყმაწვილებისთვის და რაც საჭირო იყო ამათთვის აესრულებინა.

ახლა თქვენ ეს მითხარით, ამ ამბის მნახველი და გამგონე ვილა გაჰბედავს, რომ ამათ ემსახუროს არამც თუ მუქთათ, არამედ ჯამაგირითაც, თუ ყველას ესე ჭიტლაყით გამოისტუმრებენ?

მე ამას იმაზედ კი არ ვაპბობ, რომ ვითომც მართა ეს ეკანომი იყოს ამისთანა ყურადღების ღირსი; არა, ამ სახელით სხვებსაც ვატან, რომელნიც სასარგებლონი არიან სასწავლებლისთვის, მაგრამ არც ერთი კი იმათგანი მადლობის ღირსიც არ გამხდარა. აქედამ გამომყავს ის, რომ ჩვენი სამღვდლონი ამ კრებაში მოუფიქრებლათ სჯიდნენ და იმოდენა ძალას არ აძლევდნენ თავიანთ თავს, რომ კარგათ დაფიქრებულოყენენ და ისე გადაწყვიტნათ საქმე. რასაც იტყოდა უფროსი, ამას სხვები დაჰყებოდნენ ხოლმე ასკილივით თავის ქნევით „ღიახ, ასე სჯობია, როგორც მამა დეკანოზი ბძანებს!“ ახლა რომ ჰკითხოთ, რათა სჯობია ასეო? ბიძა! უხებთ: „ამისათვის, რომ ჩვენი დეკანოზი ასე ბძანებსო“. აბა ამისთანა დეპუტატებმა. რა უნდა გაარიგონ ხეირიანი, რომელთაც თავიანთი დეკანოზები ავტორიტეტებათ გაუბდიან და თავიანთ გონებით კი არაფერს არ აკეთებენ!

მნახველი
თელავი, 18 მკათათვეს
(დასასრული შემდეგ №-ში)

ნარკვი

ბრძოლის ეელზე ნანახა და განაგონი

მანია და ბიგო ამ ომის დაწყებამდინ დაახლოებული მეგობრები იყვნენ. მანია გადამდარი აფიცერი იყო და როცა ხელ-მეორედ სამხედრო სამსახურში შესვლის სურვილი გამოაცხადა, თავის ძველ ჩინები, რასაკვირველია, დაუბრუნეს და ისე მიიღეს სამსახურში, რამდენიმე ასი კაცი გურულების დრუჟინისა ჩააბარეს.

ამ დრუჟინაში, სხვათა შორის, ბიგოც ჩაეწერა.

მანიას გაუგონია, რომ ახლანდელ ომში დისციპლინა პირველი საქმე არისო და ამიტომ ძველ ნაცნობებთან შორი-შორი იჭერდა საქმეს, ყველას სასტიკად ეპყრობოდა.

მით დღეს ამ დრუჟინას ათამაშებენ; მილი-

ციონრები დამწკრიბებულნი არიან და ამათ წინ თავ-მომწონედ აივლის და ჩაივლის დრუჟინის უფროსი უფ. მანია. ზოგს რა შენიშნავს აძლევს და ზოგს რასა.

ამ დროს უცრად იმას მოვსმის თავის ძველი მეგობრის და ახლა მილიციონერის ბოგისას ხმა:

— მანია! აგი ცხენი რომ აბია შენი, მათხოვე ერთ წამს.

მანიას არ ეგაშნიკა ამ გვარი სიტყვები ამ დროს; მაგრამ ვითომ არ გაუგონია და თავის განკარგულებას ახდენს.

— მანია, მანია! აგი-და ხომ არ დაურუებულხარ შეკაცო? არ გეხმის, ცხენს გთხოვ, ქალაქში მივატენებ ერთ წამ და მოვიყვან.

შეკრებნილი და თან გაჯავრებული მანია მიუბრუნდება თავის გვერდით მდგომ ერთ აფიცერს და ჩუმად ეტყვის:

— წადი, უთხარი იმ ოხერს ნუ ყვირის; წაიყვანოს ცხენი, კისერიც მოუტეხნია!

* *

შარსთან შეტაკების დროს, ჩვენს ჯარს გაჰყვა ერთი დაჭრილების მომვლელი (სანიტარი). ბრძოლის შემდეგ, ველზე ერთი სალდათი დარჩა, რომელიც ისეთ ნაირად იყო დაჭრილი, რომ ჩვენ დაბრუნებულ ჯარს ვეღარ გამოჰყვა.

დინახა თუ არა ეს სალდათი სანიტარმა, მივიდა და მოვლა დაუწყო. ამ დროს ბრძოლის ველს მოვიწინა მსმალის ჯარი, სხვათა შორის, ამ დაჭრილ სალდათსა და სანიტარსაც დაავლეს ხელი და წაიყვანეს შარსში.

როგორც „წითელი ჯვრის საზოგადოების“ წევრს, სანიტარს ნება მისცეს, რომ თავის ჯარში დაბრუნებულიყო და დაჭრილ სალდათს კი არ უშვებდნენ; მაგრამ სანიტარმა გამოაცხადა თურმე, რომ სანამ ამ სალდათს ჩემი მოვლა ეჭირება, არ წავალა.

ამბობენ, რომ ეს სანიტარი დღესაც შარსშია და თავის დაჭრილს უფლის...ა

* *

ეს ამბავი დუნაის არმიის სალდათის ნაამბობია:

„შარვალი შემომაცვდა. ბრძოლის ველზე რამდენიმე დახოცილი მსმალის შარვალს ვეღო. მივიქრე, ერთ ამბავანს გავხდი შარვალს, ჩავიცვამ და ისე გამოვეცხადები ჩემს აფიცერს-მეთქი.

„მივადექ ერთ სალდათს, რომელსაც უფრო ახალი შარვალი ეცვა და დაუწყო ვახდა; მაგრამ წარმოიდგინეთ ჩემი გაკვირება: როცა სულ ჩახვადე შარვალი, ვნახე, რომ შარვლის პატრონი ქალი კი იყო!

ამ მომავალ რ აგვისტოს, შვეიცარიის რესპუბლიკის მმართველობის წინადადებით, ლაზნაში დანიშნული მეცნიერებისა და მემამულეების კრება, რომელზედაც იმაზე უნდა მოილაპარაკონ — თუ რა საშუალებით შეიძლება ვაზის გამოუშვებელი ავთომყოფობის (ფილოქსერას) მოსპობა.

განცხადებანი

კავკასიის აკეთა მხრის

საბუიო

ინსტიტუტისაგან

ვისაც ამ ინსტიტუტში, ბებიობის სასწავლებელად, შესვლა სურს, თხოვნა უნდა შეიტანოს მედიცინის ნაწილის სამოქალაქო უწყების მმართველის სახელობაზე (საპიორის ქუჩაზე, თ. რ. ანდრონიკოვის სახლებში).

ვინც ინსტიტუტის უმაღლესს კურსში შედის და სურს, რომ მიიღოს დიპლომი, რომელიც ქალაქის სახელმწიფო სამსახურში შესვლის უფლებისა და ქალაქისა და უეზდის ბებიის თანამდებობის მიღების უფლებასა, იმან უნდა იცოდეს: რუსული უნივერსიტეტი და მართლწერა და კითხვა, რუსულად დაწერა და თქმა წაკითხულისა; არითმეტიკა და მათემატიკა და მათემატიკული უწყვეტი და დროებითი მათემატიკა.

ოთხი არითმეტიკული უწყვეტი და დროებითი მათემატიკა.

ვისაც ინსტიტუტის მ და ბ ა ლ კ ლ ა ს - შ ი შესვლა სურს და მიღება სოფლის ბებიის ექიმისა, იმან უნდა იცოდეს მხოლოდ რუსული წერა-კითხვა და წაკითხულის თავის სიტყვით თქმა.

ინსტიტუტში შესვლის მსურველი ქალი უნდა იყოს არა უმცირესი 16 წლისა და არა უხნესი 30 ლისა.

თხოვნასთან უნდა იყოს: მეტრიკული მოწმობა დაბადებისა, მონათვლისა და ნებართვა მშობლებისა ანუ ქმრისა (თუ ქმრიანია), რომ არ უშლიან ინსტიტუტში შესვლის.

ჯასი სწავლისათვის: მომსვლელი ქალებისათვის 40 მან. წელიწადში, პანსიონერებისათვის, რომელნიც ინსტიტუტის ხარჯით იქნებიან და იქვე-იცხოვრებენ, წელიწადში—240 მან. და ამას გარდა შესვლისა თანავე პირველ-გასაწყობად—60 მან.

სწავლის ფასი იმ თავათვე უნდა იქნეს შეტანილი და უკან ილარ დაუბრუნდება შაგირდს, წლის შესრულებამდინაც რომ გამოვიდეს ინსტიტუტიდან.

შესასვლელი ეგზამენები იწყება 16 აგვისტოს და თხოვნის შემოტანა, მიღების თაობაზე, ამ განცხადების დაბეჭდვის დღიდან. (3—3)

გამოსდილი და განათლებული მკალი, რომელმაც იცის რუსული, ფრანგული, ანგლიური და ნემენცური, ამლავს უროკებს იაფ ფასათ.

მსურველს ამ ქალის ნახვისა, შეუძლიან მიჰმართოს მადამ ძანონის. ტეტრალოვის სახლებში მკრავსკის ქუჩაზე

რკ. გზა.	ლილა.	სალამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მ. კაპ	ბირჟა	მან. კაპ	მაზანდა	მან. კაპ.
თფილისი .	9 21	5 18			მცო სიტყვა თფილისიდან:		პეტერბურგი, 20 ივლისს		თფილისი, 21 ივლისს	
მცხეთა . . .	10 11	6 27	68	38	ჭუთაისს, შოთს . . .	1	მრთი მანეთი ლოს;		შვე. თეთ. მანჯისა, ფთ.	1 20
ბორი . . .	11 58	9 43	2 40	1 23	ბორს, ღუშეთს, სიღნაღს	50	ლონდონში 24 პენსი.	78	შვეიდი წითელი . . .	1
ხაშური . . .	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს	2	პარიჟში 262 სანტიმი.	81	მერი ფუთი . . .	70
სურამი . . .	1 44		4 42	2 46	პეტერბურგს, შარშავას . . .	2	მსკონტი(სარგებლობისფასი)	71	ბაზა მრეწვისა, ფუთი . . .	7
შვირილა . . .	5 49		5 81	3 23	მსმალეთში, შვეიცარიაში	3	ბანკის ბილეთი 5%	94	— ამერიკისა, ფუთი . . .	8 50
რიონი . . .	6 47		6 75	3 75	იტალიაში და საფრანგეთში.	3 50	მოგებიანი(პირველისესხი)	207	ბაჰენტილი ბაზა ფთ.	7 80
სამტრედია .	7 41		7 73	4 29	ინგლისში	3 75	მოგებიანი (მეორე სესხი)	207 50	მატული თუშური ფთ.	6
ახ.-სენაკი .	—	—	8 57	4 76	ფოშაბა		ბირაოს ფურცლები:		— თარაქამისა ფთ. . .	3 80
უთოი . . .	9 40		9 75	5 42	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, შუთაისს, რუსეთს—უცველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ.		თფილ. სააზნ. ბანკისა.		პბრეშუმი ნუხური სტ.	2 20
შოთი . . .	9 13				მზურ.—პარასკ. და ორშ. ძანეთს—სამშ. და შაბ. ბ) შუთაისიდან:		ხერსონის ბანკის (5 1/2)	83	ჭონი, ფუთი . . .	5 50
ახ.-სენაკი .	—	—	1 18	66	თფილისისა და შოთისაკენ—უცველ დღე, კვირას გარდა. მზურგეთს—ორშ. და პარასკ.		მოსკოვის (5%).	90 50	ჭონის სათელი ფუთი.	6 20
სამტრედია .	11 16		2 61	14	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		აქციები:		სტეარინის სათელი, ფ.	12
რიონი . . .	12 13		3 41	69	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		მდესის სავაჭრო ბანკის	158	ხორცი ძროხისა, ლიტ.	54
შვირილა . . .	1 18	ლაშე	3 98	2 21	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		უთოი-თფილ. რკინ. გზის		— ცხვრისა, ლიტრაჰ . . .	54
სურამი . . .	5 12	1 10	5 33	2 96	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		შავი ზღვის ცეცხ. გემების	465	სპირტი, გრადუსი . . .	12
ხაშური . . .	5 39	1 37	5 84	3 24	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		ქავეჯის და მერკურის . . .	203	შაქარი, ბროც. ფუთი . . .	7 80
ბორი . . .	7 5	4 87	3 64	9	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		პირე. საზღვევ. საზოგ.	735 50	— ფხენილი ფუთი . . .	7 50
მცხეთა . . .	8 50	6 59	9 85	4	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		პეტერბ. საზღვევ. საზ.	235 50	შავა გრგვალი, ფუთი . . .	25
თფილისი .	9 31	7 56	9 75	5 42	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268	ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი . . .	9
					დაბეჭდილის (სამი მისხალი) . . .	8			მკრა 1/2 იმპერიალი . . .	7 97